

VERSLAG DIRECTIEBEOORDELING

versie: augustus 2013 / update 13-09-2013

Evaluatie MVO- en CO₂-doelstellingen van het afgelopen jaar:

Evaluatie MVO-doelstellingen: niet van toepassing. Het MVO-managementsysteem (conform MVO Prestatieladder) wordt medio 2013 ingevoerd.

Evaluatie CO₂-doelstellingen: niet van toepassing. Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. heeft niet eerder een Carbon Footprint Analyse uitgevoerd.

CO₂ –Bewust:

Jaarrapportage (energiestromen, (trend)analyse, energieverbruikers);

De periode is gelijk aan het boekjaar, het boekjaar voor Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. loopt van 1 januari t/m 31 december. De gerapporteerde periode is: 2012.

Scope 1: Directe emissie

De directe emissie van CO₂ 2012 is gemeten en berekend als 15,04 ton CO₂.

Het overgrote deel van deze emissie in 2012, te weten 13,86 ton CO₂ (92 %) is toe te wijzen aan het brandstofverbruik van twee bedrijfsbussen (van Jeroen en Paul, twee zonen die deze bussen huren).

De brandstof (diesel) van beide bussen wordt aan de hand van kilometerregistraties gerapporteerd.

Tevens is het brandstofverbruik van de overige ZZP'ers / inleners berekend.

Incidenteel wordt er materieel ingehuurd. Inmiddels neemt in dit kader Hans Eek deel aan een sectorinitiatief voor CO₂ reducties met de betrokken leverancier (Verwaal Transport in Stolkwijk).

Aardgas: ten behoeve van het verwarmen van het kantoorpand aan de Provincialeweg 89 in Velddriel heeft het in 2012 verbruikte gas 1,18 ton CO₂ (8 %) veroorzaakt.

Scope 2: indirecte CO₂ emissie

De indirecte CO₂ emissie 2012 is gemeten en berekend als 12,57 ton CO₂.

Het overgrote deel van deze emissie in 2012, te weten 11,53 ton CO₂ (92 %) is toe te wijzen aan het brandstofverbruik van de personenwagen (zakelijk verkeer / privéauto directeur).

De brandstof (diesel) wordt aan de hand van kilometerregistraties gerapporteerd.

Verder wordt de indirecte CO₂ emissie veroorzaakt door aangekochte energie.

De in 2012 verbruikte elektriciteit heeft 1,04 ton CO₂ emissie (8 %) veroorzaakt. De elektriciteit was van het grijze label en werd gebruikt in het kantoorpand aan de Provincialeweg 89 in Velddriel.

Scope 3: overige emissie bronnen

Betrof uitsluitend een zeer gering waterverbruik (toilet, keuken en schoonmaken).

Hiervoor werd gebruik gemaakt van de voorzieningen in het woonhuis, gelegen bij het kantoorpand aan de Provincialeweg 89 in Velddriel. In onderstaande tabel staan de emissies over 2012 weergegeven.

Emissies 2012	2012	2012
Scope 1:	exclusief ZZP'ers	inclusief ZZP'ers
Brandstofverbruik 2 bedrijfswagens (diesel)	13,86	13,86
Brandstofverbruik woon-werk verkeer ZZP'ers	n.v.t.	524,39
Gas	1,18	1,18
Totaal scope 1	15,04	539,43
Scope 2:		
Brandstofverbruik zakelijk verkeer / privéauto (diesel)	11,53	11,53
Ingekochte grijze stroom	1,04	1,04
Totaal scope 2	12,57	12,57
Scope 3:		
Waterverbruik	0,00	0,00
Totaal scope 1, 2 en 3	28 ton	552 ton

VERSLAG DIRECTIEBEOORDELING

versie: augustus 2013 / update 13-09-2013

Uit deze tabel blijkt dat het overgrote deel van de CO₂ uitstoot wordt veroorzaakt door gebruik van het wagenpark (woon-werk verkeer ZZP'ers / bedrijfsbussen en personenwagen).

Het is dan ook van belang om deze uitstoot nauwkeurig te (blijven) registreren.

De door Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. gehanteerde methode heeft geen impact op de gerapporteerde emissie data; de gehanteerde methode is volledig transparant.

Scope 1:

De meetgegevens van het brandstofverbruik van eigen voertuigen worden vastgelegd middels individuele kilometerregistraties. Om niet afhankelijk te zijn van deze individuele registraties, worden inmiddels driemaandelijkse foto's gemaakt van de tellerstanden van de voertuigen.

Het brandstofverbruik van de overige ZZP'ers / inleners (als woon-werk verkeer) is berekend aan de hand van de gegevens van de twee eigen bedrijfsbussen. Hiervoor wordt verwezen naar de Excell-sheet "berekening CO₂ emissie inleners 2012".

Aardgas: tot 1 augustus 2013 betrof het de verwarming van het kantoorpand aan de Provincialeweg 89 in Velddriel. Vanaf die datum is een nieuwbouw pand betrokken, gelegen aan de Weteringshoek 30 in Rossum. Dit betreft weliswaar een grotere kantoorruimte, maar is optimaal geïsoleerd en is voorzien van een moderne hoog rendementverwarmingsetel.

Scope 2:

De meetgegevens van het brandstofverbruik van de personenwagen worden vastgelegd middels kilometerregistratie. Om niet afhankelijk te zijn van deze individuele registratie, wordt er inmiddels driemaandelijkse een foto gemaakt van de tellerstand.

De meetgegevens van het elektriciteitsverbruik zijn verzameld van facturen, welke op basis van meterstanden van elektriciteitsmeters zijn samengesteld. Deze worden voldoende betrouwbaar geacht. Voor de berekening van het elektriciteitsverbruik van het kantoor is gehanteerd: verhouding vloeroppervlak kantoor ten opzichte van totaal vloeroppervlak.

Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. heeft niet eerder een Carbon Footprint Analyse uitgevoerd. Het meten van de uitstoot is een eerste noodzakelijke stap richting verbetering.

De volgende stap is het identificeren van korte termijn verbetermogelijkheden.

Dit zijn acties waarmee de organisatie het vermogen heeft invloed uit te oefenen op de CO₂ uitstoot. Deze korte termijn verbetermogelijkheden komen voort uit analyse van 2012 en Q1 / Q2-2013, observaties / inspecties en interviews / overlegsituaties.

De grootste component binnen de Carbon Footprint van Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. zijn gerelateerd aan het verbruik van brandstof voor transport van personen. In scope 1 is 13,86 ton CO₂ (92 % / exclusief ZZP'ers) / 538,25 ton CO₂ (99 % / inclusief ZZP'ers) aan transport voor personen gerelateerd.

Voor significante reductie van CO₂ uitstoot zal daarmee de voornaamste focus worden gelegd op het reduceren van de CO₂ uitstoot van deze energievorm.

Het doorvoeren van korte termijn verbetermogelijkheden leidt niet alleen tot een lagere uitstoot van CO₂, het is tevens een signaal aan de uitvoerenden, dat Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. stappen wil nemen om de CO₂ uitstoot te verlagen.

Maatregelen;

Betrokkenheid van uitvoerenden:

De betrokkenheid van uitvoerenden bij duurzame ontwikkelingen werkt twee kanten op.

De uitvoerende is bepalend voor het draagvlak van duurzame ontwikkeling. Hij/zij zal de eigen werkzaamheden bewust duurzamer uitvoeren en hiermee verbeteringen bereiken. Daarnaast zullen initiatieven zich van binnenuit moeten ontwikkelen. De uitvoerende is degene die de bedrijfsprocessen het beste kent en de verbetermogelijkheden kan benoemen. De slagingskans voor duurzame projecten is beter wanneer uitvoerenden zich betrokken voelen bij de duurzame ontwikkeling van de organisatie. Het onderwerp duurzaamheid wordt met regelmaat op de agenda van overlegsituaties, zoals de Toolbox Meetings opgenomen. Tevens worden internetmogelijkheden benut om uitvoerenden met regelmaat te informeren.

VERSLAG DIRECTIEBEOORDELING

versie: augustus 2013 / update 13-09-2013

Vervoer:

In 2012 zijn er twee bedrijfsbussen aangeschaft;

- Mercedes Sprinter 519 CDI (maart 2012): Euro 5;
- Renault Master 2.3 DCI (augustus 2012): Euro 5.

Het nieuwe rijden:

Het instrueren en trainen van bestuurders in veilig en bewust omgaan met het voertuig zal leiden tot een verbetering van het brandstofverbruik ratio. Voor landvoertuigen, zoals personenauto's en bedrijfsvoertuigen, is daartoe de training "het nieuwe rijden" ontwikkeld.

Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. laat de betrokken bestuurders van deze cursus gebruik maken of geeft een interne instructie / training over dit onderwerp.

Optimaliseren planning / logistiek:

Door betere planning en afstemming met uitvoerenden en verhuurbedrijven te realiseren, moet het mogelijk zijn het aantal transportbewegingen te verminderen.

Energieverbruik:

Per 1 augustus 2013 is een groter kantoorpand betrokken.

Getroffen maatregelen: het betreft nieuwbouw, het pand is voorzien van moderne energiezuinige armaturen en daar waar mogelijk van bewegingssensoren. Bovendien is er overgeschakeld naar "CO₂ OK Energie" van Nuon, hetgeen direct een reductie van CO₂ uitstoot betekent.

Uitvoering:

Motoren mogen niet onnodig stationair draaien. Bij een stop van langer dan 10 seconden dient de motor uitgezet te worden om het brandstofverbruik cq. de CO₂ uitstoot te verminderen.

CO₂-reductie actieplan;

De bovenstaande maatregelen leiden tot de volgende concrete actiepunten in 2013:

CO ₂ -reductie actieplan			
Nr.	Actie	Wie	Wanneer
13-1	Het onderwerp duurzaamheid minimaal halfjaarlijks bespreken tijdens Toolbox Meetings.	Directie	Vanaf heden / evaluatie nov. 2013
13-2	De eigen website benutten om uitvoerenden met regelmaat te informeren.	Directie	Vanaf heden / evaluatie nov. 2013
13-3	Bij vervanging voertuigen aanschaffen met zo weinig mogelijk CO ₂ uitstoot.	Directie	Vanaf heden / evaluatie nov. 2013
13-4	Betrokken uitvoerenden de training "het nieuwe rijden" laten volgen cq. intern instrueren / trainen.	Directie	Q3-2013
13-5	Leerpunten van "het nieuwe rijden" in praktijk brengen.	Betrokken uitvoerenden	Vanaf heden / evaluatie febr. 2014
13-6	Uitvoerenden en verhuurbedrijven dichterbij projectlocaties inzetten / optimaal inplannen cq. samen laten rijden.	Directie	Vanaf heden / evaluatie febr. 2014
13-7	Motoren niet onnodig stationair laten draaien; bij een stop van langer dan 10 seconden de motor uitzetten.	Betrokken uitvoerenden	Vanaf heden / evaluatie nov. 2013
13-8	De betrokken uitvoerenden (tijdens Toolbox Meeting) instrueren over het niet onnodig laten draaien van motoren.	Directie	Q3-2013 / evaluatie nov. 2013
13-9	Tijdens werkplek inspecties controleren op het niet onnodig laten draaien van motoren.	Directie	Vanaf heden / evaluatie nov. 2013

VERSLAG DIRECTIEBEOORDELING

versie: augustus 2013 / update 13-09-2013

Reductiedoelstellingen;

Mede in aansluiting op de bovenstaande maatregelen en acties, heeft Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. als doelstelling geformuleerd om in 2017 haar uitstoot van CO₂ met 5% te reduceren (ten opzichte van het referentiejaar 2012).

Als maatstaf is het aantal medewerkers genomen.

De reden hiervoor is dat ondanks het feit dat Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. als projectorganisatie, ook de staffunctionarissen de hoeveelheid CO₂ uitstoot beïnvloeden.

In 2012 waren er gemiddeld 5,25 FTE in dienst bij Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. en hebben er gemiddeld 41 ZZP'ers / inleners gewerkt. In het totaal dus 46,25 FTE. Daarmee was de CO₂ uitstoot 12 ton per persoon.

In het referentiejaar 2012 was de CO₂ uitstoot in totaal en per medewerker als hieronder weergegeven. De reductiedoelstelling is uitgesplitst in percentage per scope zoals in de CO₂-Prestatieladder is weergegeven.

Reductie CO ₂ uitstoot	2012		2017		
	CO ₂ emissie (ton)	CO ₂ emissie (ton per med.)	Reductie-doelstelling	CO ₂ emissie (ton)	CO ₂ emissie (ton per med.)
Gemiddeld aantal FTE	46,25			50	
Scope 1: directe emissie	539,43	11,7	5 %	555	11,1
Scope 2: indirecte emissie	12,57	0,3	5 %	15	0,3
Scope 3: overige emissie	0	0	0 %	0	0
Totaal:	552	12	5 %	570	11,4

Communicatie over CO₂-reductie;

Hans Eek Holding B.V. cq. Hans Eek Infrawerken B.V. heeft CO₂ communicatieplannen voor interne en externe belanghebbenden opgenomen in haar managementsysteem. Voor 2013 betekent dit concreet:

Interne communicatie CO ₂				
Middel	Frequentie	Doelgroep	Inhoud	Verantwoordelijke
Website	Halfjaarlijkse update	Alle interne en externe belanghebbenden	Footprint, incl. beleid, doelen en maatregelen	MVO-coördinator
Co2reductieinbouw.nl	Driemaandelijke update	Alle interne en externe belanghebbenden	Footprint, incl. doelen	MVO-coördinator
Toolbox meeting / VGM-overleg	Zie VCA-handboek. De bovengenoemde CO ₂ -onderwerpen worden behandeld tijdens dit overleg.			
Directiebeoordeling	Jaarlijks	Interne belanghebbenden	Beleid en reductie-doelen	Directie

VERSLAG DIRECTIEBEOORDELING

versie: augustus 2013 / update 13-09-2013

Externe communicatie CO ₂				
Middel	Frequentie	Doelgroep	Inhoud	Verantwoordelijke
Website	Halfjaarlijkse update	Alle interne en externe belanghebbenden	Footprint, incl. beleid, doelen en maatregelen	MVO-coördinator
Co2reductieindebouw.nl	Driemaandelijks update	Alle interne en externe belanghebbenden	Footprint, incl. doelen	MVO-coördinator
Actieve deelname aan CO ₂ -reductie initiatief	Ad hoc	Betrokken bedrijven en opdrachtgevers	Uitwisseling van leerstof en brede discussies	Directeur
Persberichten / publicaties	Ad hoc	Alle externe belanghebbenden	Publicatie over nieuwe ontwikkelingen en/of initiatieven	Directie

Status sector- en keteninitiatieven;

- Het lidmaatschap SKAO is aangevraagd.
- Actieve deelname aan 'CO₂reductieindebouw.nl' (footprint).
- Gezamenlijk initiatief met Verwaal Transport: samen met onze transportpartner Verwaal Transport willen we inzicht krijgen in de CO₂ uitstoot van de transporten die Verwaal in opdracht van ons uitvoert. Zij gaan de uitstoot van hun ritten in kaart brengen in de vorm van een CO₂ Footprint. Aansluitend gaan we samen beoordelen op welke wijze deze uitstoot gereduceerd kan worden. Bijvoorbeeld door een optimalere inzet van het materieel (combineren van ritten, inzet zuinigere voertuigen etc.) Verwaal heeft inmiddels schriftelijk bevestigd om deze CO₂ inventarisatie op te stellen. Aansluitend gaan wij samen brainstormen welke reductiemaatregelen van weerskanten haalbaar zijn. Deze gegevens worden vervolgens halfjaarlijks gecommuniceerd. Een dergelijk initiatief heeft Verwaal al lopen met een andere klant, De Wilde Spoorwegbouw.

MVO-aspecten:

Niet van toepassing. Het MVO-managementsysteem (conform MVO Prestatieladder) wordt medio 2013 ingevoerd.

Audits:

- Op 26 augustus 2013 is door de adviseur een interne audit CO₂-P uitgevoerd;
- Het betrof de eerste interne audit. Controle op de uitvoering en effectiviteit van getroffen maatregelen naar aanleiding van eerdere audits was dus niet van toepassing.
- Tijdens de uitgevoerde interne audit is met name de meest significante emissiebron behandeld.
- Naar aanleiding van de uitgevoerde interne audit zijn actiepunten geformuleerd, die zijn vastgelegd op het betreffende auditrapport, waarnaar wordt verwezen. Opvolging geschiedt aan de hand van de actiepunten op het auditrapport, onder verantwoordelijkheid van de MVO-coördinator.
- Externe certificatie-audit CO₂-P: fase 1 (vooronderzoek documentatie) van de certificatie-audit is uitgevoerd op 9 september 2013 en fase 2 vindt plaats op 20 september 2013.

VERSLAG DIRECTIEBEOORDELING

versie: augustus 2013 / update 13-09-2013

Nieuwe MVO- en CO₂-doelstellingen en maatregelen voor het komende jaar:

Nieuwe MVO-doelstellingen:

niet van toepassing.

Het MVO-managementsysteem (conform MVO Prestatieladder) wordt medio 2013 ingevoerd.

Nieuwe CO₂-doelstellingen:

zie de reductiedoelstellingen in hoofdstuk "CO₂-Bewust" van dit verslag directiebeoordeling.

Aldus beoordeeld en opgesteld door de directie op 13 september 2013,

J.B.M. Eek
(handtekening)